

УДК 316.614-054.73

DOI <https://doi.org/10.32782/humanitas/2025.5.2>

Наталія ГЕВЧУК

кандидат педагогічних наук, доцент, завідувач кафедри соціальної роботи, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, вул. Огієнка, 61, м. Кам'янець-Подільський, Хмельницька обл., Україна, 32300

ORCID: 0000-0002-4067-0311

Олена ДАНИЛЮК

кандидат економічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної роботи, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, вул. Огієнка, 61, м. Кам'янець-Подільський, Хмельницька обл., Україна, 32300

ORCID: 0000-0003-1738-1084

Людмила МЕЛЬНИК

кандидат педагогічних наук, доцент, доцент кафедри соціальної роботи, Кам'янець-Подільський національний університет імені Івана Огієнка, вул. Огієнка, 61, м. Кам'янець-Подільський, Хмельницька обл., Україна, 32300

ORCID: 0000-0002-3563-3137

Бібліографічний опис статті: Гевчук, Н., Данилюк, О., Мельник, Л. (2025). Аналіз програми соціальної інтеграції внутрішньо переміщених осіб в життєдіяльність територіальної громади. *Ввічливість. Humanitas*, 5, 12–22, doi: <https://doi.org/10.32782/humanitas/2025.5.2>

АНАЛІЗ ПРОГРАМИ СОЦІАЛЬНОЇ ІНТЕГРАЦІЇ ВНУТРІШНЬО ПЕРЕМІЩЕНИХ ОСІБ В ЖИТТЄДІЯЛЬНІСТЬ ТЕРИТОРІАЛЬНОЇ ГРОМАДИ

У статті представлено аналіз Програми соціальної інтеграції внутрішньо переміщених осіб в життєдіяльність Орининської територіальної громади Кам'янець-Подільського району Хмельницької області на період 2024–2026 років. Програма створена з урахуванням чинного законодавства України та нормативно-правових актів Кабінету Міністрів і передбачає координацію діяльності органів місцевого самоврядування, державних органів, закладів освіти та культури, громадських організацій у реалізації заходів соціальної інтеграції.

Метою програми є комплексне забезпечення прав і соціальної підтримки внутрішньо переміщених осіб, створення для них належних умов проживання, доступу до медичних, освітніх, адміністративних та культурних послуг, а також надання психологічної допомоги та підтримки в процесі адаптації до нового середовища. Основні напрями реалізації програми охоплюють сприяння соціальній адаптації внутрішньо переміщених осіб, що передбачає забезпечення житлових прав, соціального захисту, працевлаштування, інформаційного супроводу, доступу до медичних і освітніх послуг, оздоровлення дітей та надання психологічної підтримки. Крім того, програма передбачає сприяння соціальній інтеграції внутрішньо переміщених осіб в громаду шляхом проведення щорічного моніторингу стану адаптації, будівництва та реконструкції житла, створення консультативних механізмів для участі внутрішньо переміщених осіб у процесах прийняття рішень органами місцевого самоврядування, а також реалізацію культурно-освітніх та патріотично-виховних заходів для молоді.

Реалізація програми спрямована на підвищення обізнаності внутрішньо переміщених осіб щодо наявних соціальних, медичних, освітніх та адміністративних послуг, створення сприятливих умов для їхнього працевлаштування та самореалізації, а також забезпечення належного соціального, психологічного та освітнього супроводу. Програма передбачає використання бюджетних ресурсів Орининської сільської ради, державного бюджету та бюджету Хмельницької області, а також залучення міжнародних грантів і благодійної допомоги. Здійснення запланованих заходів дозволяє знизити негативні наслідки внутрішнього переміщення, сприяє зміцненню соціальної згуртованості громади, підвищенню рівня національної свідомості та формуванню умов для сталого розвитку місцевої громади з урахуванням потреб та потенціалу внутрішньо переміщених осіб.

Ключові слова: соціальна інтеграція, внутрішньо переміщені особи, територіальна громада, програма соціальної інтеграції.

Nataliia HEVCHUK

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Head of the Department of Social Work, Kamianets-Podilskyi Ivan Ohienko National University, 61 Ohienka str., Kamyanets-Podilsky, Ukraine, 32300

ORCID: 0000-0002-4067-0311

Olena DANYLIUK

Candidate of Economic Sciences, Associate Professor, Associate Professor at the Department of Social Work, Kamianets-Podilskyi Ivan Ohienko National University, 61 Ohienka str., Kamyanets-Podilsky, Ukraine, 32300

ORCID: 0000-0003-1738-1084

Liudmyla MELNYK

Candidate of Pedagogical Sciences, Associate Professor, Associate Professor at the Department of Social Work, Kamianets-Podilskyi Ivan Ohienko National University, 61 Ohienka str., Kamyanets-Podilsky, Ukraine, 32300

ORCID: 0000-0002-3563-3137

To cite this article: Hevchuk, N., Danyliuk, O., Melnyk, L. (2025). Analiz prohramy sotsialnoi intehtratsii vnutrishno peremishchenykh osib v zhyttiediiialnist terytorialnoi hromady [Analysis of the social integration program for internally displaced persons into the life of the territorial community]. *Vvichlyvist. Humanitas*, 5, 12–22, doi: <https://doi.org/10.32782/humanitas/2025.5.2>

ANALYSIS OF THE SOCIAL INTEGRATION PROGRAM FOR INTERNALLY DISPLACED PERSONS INTO THE LIFE OF THE TERRITORIAL COMMUNITY

The article presents an analysis of the Program for the social integration of internally displaced persons into the life of the Orinynska territorial community of the Kamianets-Podilskyi district of the Khmelnytskyi region for the period 2024–2026. The program was created in accordance with the current legislation of Ukraine and the regulatory 10 acts of the Cabinet of Ministers and provides for the coordination of activities of local self government bodies, state bodies, educational and cultural institutions, and public organizations in the implementation of social integration measures. The aim of the program is to comprehensively ensure the rights and social support of internally displaced persons, create adequate living conditions for them, provide access to medical, educational, administrative, and cultural services, as well as provide psychological assistance and support in the process of adaptation to the new environment. The main areas of the program's implementation include promoting the social adaptation of internally displaced persons, which involves ensuring housing rights, social protection, employment, information support, access to medical and educational services, health improvement for children, and psychological support. In addition, the program provides for the promotion of social integration of internally displaced persons into 9 the community through annual monitoring of the state of adaptation, construction and reconstruction of housing, the creation of consultative mechanisms for the participation of internally displaced persons in the decision-making processes of local self-government bodies, as well as the implementation of cultural, educational, and patriotic and educational activities for young people. The implementation of the program is aimed at raising the awareness of internally displaced persons about available social, medical, educational, and administrative services, creating favorable conditions for their employment and self-realization, as well as providing adequate social, psychological, and educational support. The program involves the use of budgetary resources from the Orininsky Village Council, the state budget, and the budget of the Khmelnytskyi region, as well as international grants and charitable assistance. The implementation of the planned measures will reduce the negative consequences of internal displacement, contribute to strengthening social cohesion in the community, raise national awareness, and create conditions for the sustainable development 13 of 9 the local community, taking into account the needs and potential of internally displaced persons.

Key words: social integration, internally displaced persons, territorial community, program for internally displaced.

Актуальність проблеми. Проблема соціальної інтеграції внутрішньо переміщених осіб (далі ВПО) у життєдіяльність територіальних громад набуває особливої актуальності в умовах триваючих військових дій в Україні та масового переміщення населення з тимчасово оку-

пованих або небезпечних територій. Системне забезпечення соціальної інтеграції внутрішньо переміщених осіб в життєдіяльність територіальної громади є необхідною умовою зміцнення соціальної згуртованості, стабільності та розвитку територіальної громади. Це передбачає

комплексну реалізацію заходів, спрямованих на забезпечення житлових прав, соціального захисту, доступу до медичних і освітніх послуг, працевлаштування, психологічної підтримки та культурної адаптації внутрішньо переміщених осіб. Ефективне впровадження таких програм дозволяє залучити потенціал внутрішньо переміщених осіб до соціально-економічного життя громади, підвищити рівень національної свідомості та сформувати умови для сталого розвитку територіальної громади.

Аналіз останніх досліджень і публікацій.

Досить ґрунтовні дослідження напрямів, причин і наслідків внутрішнього переміщення населення представлені у працях О. Амоші, В. Антонюк, О. Балакіревої, О. Власюка, В. Горбуліна, Н. Гусак, Т. Доронюка, Ю. Залозної, С. Закірової, М. Закірова, Е. Лібанової, О. Макарової, О. Малиновської, О. Непомнящого, О. Новікової, Т. Семигіної, В. Смаль, С. Трухана та інших дослідників.

Теоретичні положення державного управління у сфері соціального захисту внутрішньо переміщених осіб висвітлено у роботах С. Горбатюк, М. Кравченко, О. Линдюка, А. Попка, В. Трошинського та їхніх колег.

Проблеми соціального й правового забезпечення внутрішньо переміщених осіб є предметом аналізу Г. Виноградової, Р. Євдокименко, І. Карпової, О. Келембет, А. Краковської, Т. Кульчицького, А. Осауленко, О. Перепелюкової, А. Попка, О. Риндзак, Г. Тимчика, Д. Чиждова, Є. Широкової, І. Штоди та інших авторів.

Ряд науковців, зокрема А. Бойков, Г. Журавльова, М. Кобець, Ю. Лушпійенко, Р. Наджафгулиев, О. Нестеренко, Т. Проценко, А. Чернобай, у своїх публікаціях досліджують аспекти забезпечення прав внутрішньо переміщених осіб в Україні, особливості їх правової соціалізації, а також адміністративно-правовий і конституційний статус.

Мета дослідження – проаналізувати програму соціальної інтеграції внутрішньо переміщених осіб в життєдіяльність територіальні громади.

Виклад основного матеріалу дослідження.

Аналіз результатів досліджень і практичних механізмів соціальної інтеграції внутрішньо переміщених осіб дозволив комплексно визначити ключові проблеми, що виникають у про-

цесі їхньої соціальної інтеграції в приймаючу громаду, а також окреслити можливості залучення потенціалу ВПО для сприяння місцевому розвитку.

У ситуації, коли строки завершення бойових дій, відновлення критичної інфраструктури та відбудови житлових приміщень залишаються непередбачуваними, постає потреба у системному підході до вирішення соціальних викликів, з якими стикаються внутрішньо переміщені особи. З цією метою нами була сформована *Програма соціальної інтеграції внутрішньо переміщених осіб у життєвий простір Оригинської територіальної громади Кам'янець-Подільського району Хмельницької області*.

Підготовка Програми здійснювалася на основі положень законів України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» та «Про забезпечення прав і свобод громадян і правовий режим на тимчасово окупованій території України» [2; 3]. Також були враховані норми розпорядження Кабінету Міністрів України «Про схвалення Стратегії інтеграції внутрішньо переміщених осіб та впровадження середньострокових рішень щодо внутрішнього переміщення на період до 2026 року» [7] і положення низки постанов Уряду: «Про облік внутрішньо переміщених осіб» [6], «Деякі питання виплати допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам» [1], «Про затвердження Порядку компенсації витрат за тимчасове розміщення внутрішньо переміщених осіб, які перемістилися у період воєнного стану та не отримують щомісячної адресної допомоги для покриття витрат на проживання, у тому числі на оплату житлово-комунальних послуг» [4], а також «Про затвердження Порядку та умов надання компенсації місцевим бюджетам на оплату комунальних послуг, що надаються під час розміщення тимчасово переміщених осіб у період воєнного стану» [5].

Програма соціальної інтеграції внутрішньо переміщених осіб в життєдіяльність Оригинської територіальної громади.

Пояснювальна записка

Програма соціальної інтеграції внутрішньо переміщених осіб (далі – Програма) спрямована на консолідацію ресурсів і дій Оригинської територіальної громади, органів державної влади різних рівнів, закладів освіти та культури, громадських організацій та інших

інституцій з метою комплексного розв'язання питань, пов'язаних із соціальною інтеграцією внутрішньо переміщених осіб.

Надалі подамо розгорнуту характеристику Програми.

Мета Програми полягає у мінімізації негативних наслідків внутрішнього переміщення, спричиненого збройною агресією проти України, та у створенні сприятливих умов для подальшої соціальної інтеграції внутрішньо переміщених осіб в Орининській територіальній громаді. Це передбачає усунення бар'єрів у реалізації їхніх прав і основоположних свобод, забезпечення безперешкодного доступу до адміністративних, соціальних, культурних та інших послуг, а також формування умов для розкриття їхнього потенціалу й підвищення спроможності до активної участі в житті громади.

Термін реалізації Програми: 2024–2026 роки.

Перелік бюджетів, які беруть участь у реалізації Програми: фінансове забезпечення програми здійснюється за рахунок коштів бюджету Орининської сільської ради в межах видатків, затверджених рішенням сільської ради про бюджет на відповідний бюджетний період (відповідно 2024/2025/2026 роки); державного бюджету та бюджету Хмельницької області.

Загальний обсяг коштів бюджету Орининської сільської ради для фінансування заходів, становить 1 137 443 грн, у т.ч. за роками: 2024 – 101 220; 2025 – 114 923 грн; 2026 – 921 300 грн.

Шляхи реалізації Програми ґрунтуються на комплексній роботі за кількома ключовими напрямками. Інформаційно-правовий компонент передбачає підвищення рівня обізнаності внутрішньо переміщених осіб, які проживають в Орининській територіальній громаді, щодо їхніх прав, можливостей і доступних форм підтримки, а також організацію правової консультаційної допомоги та надання матеріальної підтримки. Соціальний напрям орієнтований на створення сприятливих умов для адаптації та повноцінної інтеграції ВПО у місцеве середовище, розширення їх участі в житті громади та подолання бар'єрів, що ускладнюють соціальну включеність. Медичний напрям спрямований на збереження та підтримку здоров'я внутрішньо переміщених осіб, забезпечення їх якісними медичними послугами в межах громади.

Завдання Програми охоплюють широкий спектр дій. Йдеться про забезпечення реалізації житлових прав ВПО, доступу до соціального захисту та необхідних адміністративних послуг, а також створення умов для їхнього працевлаштування. Важливою складовою є формування ефективної системи інформування щодо актуальних послуг, програм підтримки та можливостей тимчасового розміщення. Програма передбачає доступ внутрішньо переміщених осіб до медичних та освітніх послуг, зокрема організацію оздоровлення дітей. Окрему увагу приділено наданню соціально-психологічної підтримки та реабілітації, що сприяє відновленню емоційного та соціального благополуччя. Крім того, передбачено запровадження механізмів регулярного моніторингу умов життя та потреб ВПО, розвиток системи забезпечення доступним житлом із урахуванням індивідуальних потреб і рівнів вразливості, а також створення консультативних платформ для залучення внутрішньо переміщених осіб до процесу ухвалення рішень органами місцевого самоврядування. Значне місце у Програмі займають заходи для молоді, спрямовані на посилення соціальної згуртованості та формування атмосфери національної єдності в Орининській територіальній громаді.

Очікується, що реалізація Програми забезпечить досягнення низки важливих соціальних результатів. Передусім зросте рівень поінформованості внутрішньо переміщених осіб, які проживають в Орининській територіальній громаді, щодо можливостей підтримки, доступних послуг і механізмів реалізації їхніх прав. Буде створено необхідні умови для організації повсякденного життя ВПО, зокрема вирішено питання тимчасового житла та покращено інфраструктурні можливості громади для їх розміщення. Важливим наслідком стане забезпечення своєчасного й якісного отримання адміністративних послуг, що сприятиме посиленню інституційної підтримки та ефективнішому функціонуванню системи державної політики у сфері соціального захисту внутрішньо переміщених осіб.

Крім того, реалізація Програми створить умови для доступу ВПО до широкого спектра соціальних, освітніх, медичних, юридичних та інших послуг, що необхідні для їх повноцінної інтеграції у життя громади. Важливим елемен-

том очікуваних результатів є також поліпшення соціально-побутового становища внутрішньо переміщених осіб шляхом надання благодійної та гуманітарної допомоги, що сприятиме підвищенню їхнього добробуту та стабільності у новому середовищі.

Координація та контроль за ходом виконання програми. Контроль за ходом вико-

нання Програми покладається на сільського голову Орининської сільської ради Кам'янець-Подільського району Хмельницької області.

Напрями реалізації та заходи *Програми соціальної інтеграції внутрішньо переміщених осіб в життєдіяльність Орининської територіальної громади на 2024–2026 роки* представлені в таблиці 1.

Таблиця 1

**Напрями реалізації та заходи
Програми соціальної інтеграції внутрішньо переміщених осіб в життєдіяльність
Орининської територіальної громади на 2024–2026 роки**

Назва напрямку реалізації (ключові пріоритетні завдання)	Перелік заходів	Термін виконання	Джерела фінансування	Очікуваний результат
1	2	3	4	5
1. Сприяння процесам соціальної адаптації внутрішньо переміщених осіб в Орининській територіальній громаді.				
Забезпечення дотримання житлових гарантій для внутрішньо переміщених осіб	1.1. Формування системи розселення та забезпечення належних житлово-побутових умов для внутрішньо переміщених осіб у межах населених пунктів Орининської сільської ради	До завершення бойових дій в країні	—	Виконання законодавства та соціальна підтримка ВПО Орининської територіальної громади
	1.2. Реалізація комплексу заходів із мобілізації фінансових та технічних ресурсів для організації тимчасового проживання внутрішньо переміщених осіб у межах Орининської територіальної громади	До закінчення бойових дій в країні	—	Забезпечення належних умов проживання для життєдіяльності ВПО Орининської територіальної громади
	1.3. Ідентифікація та залучення грантових програм, міжнародних місій і благодійних організацій з метою забезпечення необхідної підтримки внутрішньо переміщених осіб та організації місць їх компактного проживання в межах Орининської територіальної громади	2024–2026 рр.	—	Забезпечення належних умов проживання для життєдіяльності ВПО Орининської територіальної громади
	1.4. Організація функціонування комунального закладу «Орининський соціальний гуртожиток» у структурі Центру надання соціальних послуг Орининської сільської ради	2024 рік	За кошти бюджету Орининської сільської ради	Створення комфортних умов для тимчасового проживання ВПО в Орининській територіальній громаді
	1.5. Реконструкція невикористовуваних приміщень з метою їх адаптації під тимчасове житло для ВПО (с. Кадіївці, вул. Грушевського, 1; с. Оринин, вул. Шевченка, 2)	2024 рік	За кошти бюджету Орининської сільської ради	Створення належних умов для проживання та швидкої адаптації ВПО в Орининській територіальній громаді
Забезпечення гарантій соціального захисту для внутрішньо переміщених осіб.	1.6. Гарантування реалізації прав дітей, які прибули без супроводу законних представників із тимчасово окупованих територій та зон бойових дій, на отримання належного соціального захисту	2024 рік	За кошти бюджету Орининської сільської ради	Реалізація державної політики у сфері соціального захисту та підтримки ВПО в Орининській територіальній громаді

Продовження таблиці 1

1	2	3	4	5
	1.7. Інституційне гарантування своєчасного та повного призначення та виплати соціальних допомог ВПО в Орининській територіальній громаді	2024–2026 рр.	–	Своєчасне надання необхідної матеріальної підтримки ВПО в Орининській територіальній громаді
	1.8. Організація та гарантування комплексного надання соціальних послуг населенню, спрямованих на задоволення базових потреб	2024–2026 рр.	–	Забезпечення виконання законодавства
	1.9. Організація безоплатного транспортного забезпечення для внутрішньо переміщених осіб, зареєстрованих в Орининській сільській раді, що проживають у віддалених місцях від місця роботи	2024–2026 рр.	–	Забезпечення виконання законодавства
Забезпечення надання адміністративних послуг ВПО	1.10. Забезпечення методичної та консультативної підтримки при реєстрації заяв щодо пошкоджених і зруйнованих об'єктів нерухомості у системі державних електронних послуг «Дія»	2024–2026 рр.	–	Забезпечення виконання законодавства
	1.11. Організація процесу реєстрації внутрішньо переміщених осіб як громадян, що потребують житлових приміщень із фондів тимчасового проживання, із подальшим формуванням відповідної бази даних	2024–2026 рр.	–	Забезпечення виконання законодавства
Організація працевлаштування ВПО	1.12. Сприяння інтеграції внутрішньо переміщених осіб Орининської територіальної громади у сферу зайнятості та реалізація заходів із професійної підготовки й перепідготовки як ключової умови підвищення їх конкурентоспроможності на сучасному ринку праці.	2024–2026 рр.	–	Здійснено працевлаштування працездатних громадян із числа ВПО
	1.13. Створення умов для інтеграції релокованих підприємств у соціально-економічний простір Орининської громади та організація тренінгів із написання грантових проєктів для залучення фінансових ресурсів	2024–2026 рр.	–	Підготовка грантових заявок на отримання фінансової допомоги
	1.14. Залучення ВПО до участі у громадських роботах за сприяння Хмельницького обласного центру зайнятості	2024–2026 рр.	–	Забезпечено тимчасову зайнятість у громадських роботах ВПО
	1.15. Запровадження ваучерів як інноваційного механізму підвищення конкурентоспроможності внутрішньо переміщених осіб шляхом здобуття нових професій відповідно до актуальних потреб ринку праці Орининської територіальної громади, включно з підприємцями, серед яких є ВПО	2024–2026 рр.	–	Забезпечення виконання законодавства
	1.16. Розробка та впровадження ефективних механізмів підтримки й стимулювання підприємницької діяльності внутрішньо переміщених осіб, із урахуванням критеріїв соціальної вразливості та гендерної рівності, у межах Орининської сільської ради. Організація функціонування Консалтингового простору та Центру розвитку підприємництва для осіб, які планують започаткувати власну справу, а також для діючих підприємців	2024–2025 рр.	–	Забезпечення виконання законодавства

Продовження таблиці 1

1	2	3	4	5
Створення та підтримка системи оперативного інформування внутрішньо переміщених осіб щодо доступних послуг і локацій для тимчасового розміщення.	1.17. Організація безперервного функціонування гарячої телефонної лінії Орининської сільської ради з питань розселення внутрішньо переміщених осіб, що забезпечує своєчасну координацію дій та ефективне надання допомоги ВПО	2024–2026 рр.	–	Забезпечення своєчасної координації роботи щодо надання допомоги ВПО, які зареєстровані в Орининській територіальній громаді
	1.18. Інформаційно – роз'яснювальна робота серед ВПО, зареєстрованих в Орининській сільській раді щодо комплексу соціальної підтримки та психологічної допомоги ВПО		–	Своєчасне отримання інформації ВПО, що дає можливість позитивного вирішення нагальних проблем
	1.19. Організація інформаційного забезпечення внутрішньо переміщених осіб на офіційному вебсайті Орининської сільської ради шляхом створення спеціалізованого розділу «Допомога ВПО», що міститиме систематизовані та регулярно оновлювані дані про центри, пункти, заклади й організації громади, які надають гуманітарну підтримку постраждалому населенню, із забезпеченням доступності інформації для осіб з інвалідністю та маломобільних груп населення.	2024–2026 рр.	–	Своєчасне отримання інформації ВПО, що дає можливість позитивного вирішення наявних проблем
Гарантування доступності медичної допомоги.	1.20. Надання медичних послуг ВПО, зареєстрованих в Орининській територіальній громаді. в рамках програми державних медичних гарантій	2024–2026 рр.	–	Забезпечення доступу ВПО до якісної медичної допомоги
	1.21. Сприяння надання медичних послуг пільговим категоріям ВПО Орининської сільської ради у межах Програми розвитку галузі охорони здоров'я на 2021–2025 роки	2024–2026 рр.	–	Забезпечення доступу ВПО до якісної медичної допомоги
Гарантування доступності до освітніх послуг та оздоровлення дітей	1.22. Створення умов в Орининській територіальній громаді для реалізації права ВПО на освіту	2024–2026 рр.	–	Підвищення обізнаності абітурієнтів з числа ВПО щодо механізмів вступу до закладів освіти та інших освітніх можливостей для молоді
	1.23. Організація процесу забезпечення внутрішньо переміщених осіб дублікатами документів про повну та базову загальну освіту, здобуту на тимчасово окупованих територіях, що включає інформування громадян про можливість отримання таких документів та здійснення процедур їх виготовлення й видачі	2023–2025 рр.	–	Забезпечення можливості підтвердження ВПО освітнього рівня
	1.24. Організація інформаційно-просвітницьких кампаній для дітей та молоді з числа внутрішньо переміщених осіб, спрямованих на ознайомлення з механізмами вступу до закладів освіти, розташованих у різних регіонах України, а також із додатковими освітніми можливостями на території, підконтрольній Україні. Передбачено залучення представників закладів вищої освіти, які мають зручне територіальне розташування для відвідування Орининської територіальної громади	2024–2026 рр.	–	Підвищення обізнаності абітурієнтів з числа ВПО щодо механізмів вступу до закладів освіти та інших освітніх можливостей для молоді

Продовження таблиці 1

1	3	4	5	6
	1.25. Співпраця, соціальне партнерство Орининської територіальної громади з представниками Дитячого фонду організації Об'єднаних Націй (ЮНІСЕФ)	2024–2026 рр.	–	Налагодження соціального партнерства
	1.26. Надання особам із числа ВПО Орининської територіальної громади соціально-педагогічних, юридичних, інформаційних послуг	2024–2026 рр.	–	Надання, за потребою, окремих соціальних послуг
	1.27. Оздоровлення дітей, які потребують особливої соціальної уваги та підтримки із сімей ВПО Орининської територіальної громади	2024 рік	–	Соціальна підтримка дітей із сімей ВПО
Організація та забезпечення доступу внутрішньо переміщених осіб до психологічної підтримки та реабілітаційних послуг.	1.28. Надання особам з числа ВПО, зареєстрованих в Орининській сільській раді, психологічних послуг (залучення до тренінгів, організація індивідуальних консультацій психолога)	2024–2026 рр.	–	Поліпшення психологічного стану ВПО
	1.29. Забезпечення психологічного супроводу дітей з числа внутрішньо переміщених осіб (організація тренінгів в Орининській сільській раді та індивідуальних консультацій)	2024–2026 рр.	–	Підтримка та захист дітей
	1.30. Організація та реалізація системи соціального супроводу внутрішньо переміщених осіб, які опинилися у складних життєвих обставинах та не мають можливості самостійно подолати чи мінімізувати їх негативні наслідки, шляхом проведення комплексних заходів, тренінгів та індивідуальних консультацій	2024–2026 рр.	–	Соціальна підтримка та адаптація в нових умовах ВПО
2. Сприяння соціальній інтеграції внутрішньо переміщених осіб у Орининську територіальну громаду				
Розроблення та впровадження системи регулярного моніторингу й оцінювання рівня соціальної інтеграції внутрішньо переміщених осіб в Орининській територіальній громаді.	2.1. Організація та здійснення щорічного моніторингу рівня соціальної інтеграції внутрішньо переміщених осіб у межах Орининської територіальної громади	2024–2026 рр.	–	Забезпечення отримання повної та достовірної інформації про стан соціальної інтеграції ВПО в Орининську територіальну громаду
	2.2. Формування та підготовка інформаційних матеріалів щодо потреби у фінансових ресурсах на відповідний бюджетний рік у межах програми «Субвенція з державного бюджету місцевим бюджетам для виплати грошової компенсації за житлові приміщення внутрішньо переміщеним особам, які брали участь у захисті незалежності, суверенітету та територіальної цілісності України, виконували завдання в зоні АТО, ООС та бойових дій у зв'язку з військовою агресією російської федерації проти України та визнані особами з інвалідністю II групи внаслідок війни»	2024–2026 рр.	–	Поліпшення житлових умов ВПО в Орининській територіальній громаді
	2.3. Нове будівництво 20-квартирного житлового будинку с. Оринин	2024–2026 рр.	–	Організація належних житлово-побутових та соціальних умов для інтеграції ВПО в Орининській громаді

Закінчення таблиці 1

1	2	3	4	5
Формування консультативних інструментів для забезпечення участі внутрішньо переміщених осіб у процесах ухвалення рішень органами місцевого самоврядування.	2.4. Інституційне забезпечення створення та функціонування Ради з питань внутрішньо переміщених осіб при Орининській сільській раді, до складу якої включаться по одному представнику від кожного населеного пункту громади. Така Рада виступатиме консультативно-дорадчим органом, покликаним координувати дії щодо соціальної інтеграції ВПО, розробки програм підтримки, моніторингу потреб та формування пропозицій для органів місцевого самоврядування	2024–2026 рр.	–	Гарантування участі ВПО на місцевому рівні через діяльність консультативно-дорадчих органів
Упровадження молодіжних ініціатив, орієнтованих на посилення соціальної згуртованості, утвердження національної єдності та розвиток культури миру шляхом проведення спеціалізованих тематичних заходів.	2.5. Запровадження програм і заходів для консолідації суспільства та підтримки громадських організацій ВПО патріотичного спрямування	2024–2026 рр.	–	Консолідація Орининської територіальної громади, підтримка інститутів громадянського суспільства
	2.6. Організація та проведення заходів в Орининській територіальній громаді з залученням ВПО до Дня матері, Дня батька, Дня знань та інших свят	2024 рік	За кошти бюджету Орининської територіальної громади	Підтримка сімей ВПО, організація якісного дозвілля
	2.7. Організація та реалізація заходів із національно-патріотичного виховання молоді в Орининській територіальній громаді, що включають проведення молодіжних таборів, тренінгів та тактичних вишколів із вогневої, прикладної, фізичної та медико-санітарної підготовки	2024 рік	За кошти бюджету Орининської територіальної громади	Розвиток та поглиблення військово-патріотичних цінностей серед молоді з числа внутрішньо переміщених осіб, які проживають у межах Орининської територіальної громади
	2.8. Формування механізмів залучення молоді з числа ВПО до освітніх, культурологічних і національно-патріотичних ініціатив громади.	2024 рік	За кошти бюджету Орининської територіальної громади	Формування у молоді патріотичної ідентичності, соціальної активності та орієнтації на здоровий спосіб життя

Висновки і перспективи подальших досліджень. Отже, Програма соціальної інтеграції внутрішньо переміщених осіб в життєдіяльність Орининської територіальної громади на 2024–2026 роки спрямована на комплексне забезпечення їх прав і соціальної підтримки, створення належних умов проживання та доступу до медичних, освітніх і адміністративних послуг, а також надання психологічної допомоги. Основні напрями реалізації програми охоплюють сприяння соціальній адаптації внутрішньо переміщених осіб, включно з житловими правами, соціальним захистом, працевлаштуванням,

інформаційним супроводом, оздоровленням дітей і психологічною підтримкою, а також їх соціальну інтеграцію в громаду через щорічний моніторинг стану адаптації, будівництво та реконструкцію житла, створення консультативних механізмів участі у прийнятті рішень органами місцевого самоврядування та реалізацію заходів для молоді, спрямованих на зміцнення соціальної згуртованості, національної єдності та патріотичного виховання.

Програма передбачає поєднання ресурсів місцевого та державного бюджетів, міжнародних грантів і благодійних фондів. Очікуваним

результатом є підвищення рівня соціальної адаптації та інтеграції внутрішньо переміщених осіб, забезпечення їх життєвих потреб, сприяння самореалізації та розвитку потенціалу, а також зміцнення соціальної згуртованості Орининської громади.

Подальші дослідження можуть зосередитися на оцінці ефективності програм соціальної інтеграції внутрішньо переміщених осіб, впливі соціально-психологічної та освітньої підтримки на адаптацію, а також на розробці індикаторів успішної інтеграції.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Деякі питання виплати допомоги на проживання внутрішньо переміщеним особам: Постанова КМУ від 20 березня 2022 р. № 332. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/332-2022-%D0%BF#Text>
2. Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб: Закон України від 20 жовтня 2014 року № 1706-VII. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1706-18>
3. Про забезпечення прав і свобод громадян та правовий режим на тимчасово окупованій території України: Закон України № 1237 -VII від 06 травня 2014 року. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1207-18#Text>
4. Про затвердження Порядку компенсації витрат за тимчасове розміщення внутрішньо переміщених осіб, які перемістилися у період воєнного стану і не отримують щомісячної адресної допомоги внутрішньо переміщеним особам для покриття витрат на проживання, в тому числі на оплату житлово-комунальних послуг: Постанова КМУ від 19 березня 2022 р. № 333. Офіційний сайт ВРУ. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/333-2022-%D0%BF#Text>
5. Про затвердження Порядку та умов надання компенсації місцевим бюджетам на оплату комунальних послуг, що надаються під час розміщення тимчасово переміщених осіб у період воєнного стану: Постанова КМУ від 11 березня 2022 року № 261: Урядовий портал. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-poryadku-ta-umov-nadannya-kompensaciyi-miscevim-byudzhetam-na-oplatu-komunalnih-poslug-shcho-nadayutsya-pid-chas-rozm-261>
6. Про облік внутрішньо переміщених осіб: Постанова Кабінету Міністрів України від 01.10.2014 N 509 Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/509-2014-%D0%BF#Text>
7. Про схвалення Стратегії інтеграції внутрішньо переміщених осіб та впровадження середньострокових рішень щодо внутрішнього переміщення на період до 2024 року: розпорядження Кабінету Міністрів України від 28 жовтня 2021 року № 1364-р. Офіційний сайт Верховної Ради України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-shvalennya-strategiyi-integraciyi-v-a1364-r>

REFERENCES:

1. Deiaci pytannia vyplaty dopomohy na prozhyvannia vnutrishnio peremishchenym osobam: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 20 bereznia 2022 r. № 332 (Certain Issues of Providing Housing Allowance to Internally Displaced Persons: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 332 of March 20, 2022). (2022). Ofitsiinyi sait Verkhovnoi Rady Ukrainy. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/332-2022-p#Text>
2. Pro zabezpechennia prav i svobod vnutrishnio peremishchenykh osib: Zakon Ukrainy vid 20 zhovtnia 2014 r. № 1706-VII (On Ensuring the Rights and Freedoms of Internally Displaced Persons: Law of Ukraine No. 1706-VII of October 20, 2014). (2014). Ofitsiinyi sait Verkhovnoi Rady Ukrainy. Retrieved from <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/1706-18>
3. Pro zabezpechennia prav i svobod hromadian ta pravovyi rezhym na tymchasovo okupovanii terytorii Ukrainy: Zakon Ukrainy vid 6 travnia 2014 r. № 1207-VII (On Ensuring the Rights and Freedoms of Citizens and the Legal Regime in the Temporarily Occupied Territory of Ukraine: Law of Ukraine No. 1207-VII of May 6, 2014). (2014). Ofitsiinyi sait Verkhovnoi Rady Ukrainy. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1207-18#Text>
4. Pro zatverdzhennia Poriadku kompensatsii vytrat za tymchasove rozmishchennia vnutrishnio peremishchenykh osib...: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 19 bereznia 2022 r. № 333 (On Approval of the Procedure for Compensation of Expenses for Temporary Accommodation of Internally Displaced Persons...: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 333 of March 19, 2022). (2022). Ofitsiinyi sait Verkhovnoi Rady Ukrainy. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/333-2022-p#Text>
5. Pro zatverdzhennia Poriadku ta umov nadання kompensatsii mistsevim biudzhetam na oplatu komunalnykh posluh...: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 11 bereznia 2022 r. № 261 (On Approval of the Procedure and Conditions for Providing Compensation to Local Budgets for Payment of Utilities Provided during the Accommodation of Internally Displaced Persons: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 261 of March 11, 2022). (2022).

Uriadovyi portal. Retrieved from <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-poryadku-ta-umov-nadannya-kompensaciyi-miscevim-byudzheta-na-oplatu-komunalnih-poslug-shcho-nadayutsya-pid-chas-rozm-261>

6. Pro oblik vnutrishnio peremishchenykh osib: Postanova Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 1 zhovtnia 2014 r. № 509 (On Registration of Internally Displaced Persons: Resolution of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 509 of October 1, 2014). (2014). Ofitsiinyi sait Verkhovnoi Rady Ukrainy. Retrieved from <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/509-2014-п#Text>

7. Pro skhvalennia Stratehii intehratsii vnutrishnio peremishchenykh osib ta vprovadzhennia serednostrokovykh rishen shchodo vnutrishnoho peremishchennia na period do 2024 roku: Rozporiadzhennia Kabinetu Ministriv Ukrainy vid 28 zhovtnia 2021 r. № 1364-r (On Approval of the Strategy for Integration of Internally Displaced Persons and Implementation of Medium-Term Solutions on Internal Displacement until 2024: Order of the Cabinet of Ministers of Ukraine No. 1364-r of October 28, 2021). (2021). Ofitsiinyi sait Verkhovnoi Rady Ukrainy. Retrieved from <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-shvalennya-strategiyi-integraciyi-v-a1364r>

Дата надходження статті: 09.10.2025

Дата прийняття статті: 26.10.2025

Опубліковано: 12.12.2025